

Riktlinje

Riktlinje för finansverksamheten i Östhammars kommun

Antagen av	Kommunfullmäktige
Antaget	Kommunfullmäktige 2026-09-29 § 96
Ersätter tidigare version	
Gäller för	Östhammars kommun
Dokumentansvarig	Ekonomichef

Riktlinjer

1. Inledning och syfte

Riktlinjen anger mål, ansvar, riskramar och övergripande principer för finansverksamheten i Östhammars kommun.

Finansverksamheten omfattar:

- likviditetsförvaltning
- skuldförvaltning
- placering av likvida medel
- borgen och garantier

Riktlinjen utgör kommunens övergripande styrdokument för finansverksamheten och omfattar de föreskrifter för medelsförvaltning som kommunfullmäktige enligt kommunallagen ska fastställa.

Kommunens medel ska förvaltas så att krav på god avkastning och betryggande säkerhet tillgodoses.

Kommunens finansverksamhet ska stödja god ekonomisk hushållning och bidra till långsiktigt hållbara ekonomiska förutsättningar.

2. Finansverksamhetens mål

Finansverksamheten ska:

- säkerställa kommunens betalningsförmåga på kort och lång sikt
- säkerställa tillgång till finansiering när behov uppstår
- uppnå kostnadseffektiv finansiering inom givna riskramar
- bidra till ett långsiktigt hållbart ekonomiskt handlingsutrymme
- stödja kommunens ekonomistyrning, budgetprocess, flerårsanalys och investeringsplanering
- bedrivs med god intern kontroll

Finansverksamheten ska bedrivs så att den stödjer kommunens långsiktiga finansiella mål avseende resultatnivå, självfinansieringsgrad av investeringar och soliditet.

Finansverksamheten ska därmed bidra till att kommunen har ett långsiktigt hållbart ekonomiskt handlingsutrymme och kan upprätthålla en stark finansiell ställning över tid.

3. Principer för finansverksamhetens riskhantering

Finansverksamheten ska bedrivs med låg finansiell risk.

Kommunen ska eftersträva:

- god betalningsberedskap

- långsiktighet i finansieringen
- god riskspridning
- begränsad exponering mot finansiella risker

Finansiella risker ska identifieras, bedömas, hanteras och följas upp inom ramen för denna riktlinje.

4. Organisation och ansvar

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar om:

- riktlinje för finansverksamheten
- ramar för nyupplåning
- ramar för omsättning av lån
- borgensåtaganden
- villkor för utlåning till kommunala bolag

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ansvarar för att:

- finansverksamheten bedrivs i enlighet med denna riktlinje
- säkerställa att det finns en god intern kontroll
- säkerställa att finansverksamheten följs upp och rapporteras
- vid behov föreslå revideringar av riktlinjen

Ekonomichef

Ekonomichefen ansvarar för den operativa finansverksamheten och fastställer kompletterande rutiner.

5. Likviditetsförvaltning

5.1 Betalningsberedskap

Kommunen ska ha en god betalningsberedskap. Betalningsberedskapen ska bidra till att kommunen kan upprätthålla den likviditetsnivå som krävs för en stark finansiell ställning enligt kommunens riktlinje för god ekonomisk hushållning.

Betalningsberedskapen ska säkerställas genom:

- egna likvida medel
- avtalade kreditlöften
- möjlighet till kortfristig upplåning

5.2 Likviditetsplanering

Likviditetsplanering ska ske löpande och ligga till grund för:

- bedömning av betalningsberedskap
- beslut om upplåning
- beslut om placering av överskottslikviditet
- planering av investeringar

Likviditetsplaneringen ska vara ett aktivt stöd i kommunens ekonomistyrning.

5.3 Koncernkonto

Kommunens och de kommunala bolagens likvida medel och betalningsflöden ska samordnas i ett gemensamt koncernkontosystem.

5.4 Placering av överskottslikviditet

Tillfälliga likviditetsöverskott får placeras om det bedöms vara förenligt med kommunens likviditetsbehov och planerade investeringar.

Placeringar ska:

- ske i svenska kronor
- ha låg finansiell risk
- ske hos motparter eller i instrument med hög kreditvärdighet
- kunna omsättas till likvida medel inom rimlig tid

Likviditetsöverskott som inte bedöms vara tillfälliga ska i första hand prövas mot behov av amortering av kommunens låneskuld.

5.5 Utlåning till kommunala bolag

Utlåning till kommunala bolag ska ske inom de ramar och villkor som kommunfullmäktige beslutat.

6. Skuldförvaltning

6.1 Grundprinciper

Upplåning ska:

- planeras utifrån investeringsplan och flerårsanalys
- spridas över tid för att begränsa refinansieringsrisk
- bidra till långsiktigt stabila finansieringskostnader

Kommunen ska eftersträva en balanserad skuldportfölj där hänsyn tas till både kostnad och risk.

6.2 Finansieringsrisk

Refinansieringsrisk ska begränsas genom att låneportföljens förfall sprids över tid.

6.3 Ränterisk

Ränterisk ska begränsas genom att räntebindning sprids över olika löptider.

6.4 Valutarisk

Upplåning och placering får endast ske i svenska kronor.

6.5 Derivat

Derivatinstrument får endast användas för att hantera finansiella risker.

Derivatinstrument får inte användas i spekulativt syfte.

6.6 Leasing

Finansiell leasing ska betraktas som en form av finansiering och beaktas inom ramen för kommunens skuldförvaltning.

7. Hållbarhet

Kommunen ska där det är möjligt och ekonomiskt motiverat beakta hållbarhetsaspekter vid finansiering och placeringar.

Placeringar och finansiering ska så långt möjligt vara förenliga med kommunens hållbarhetsmål samt grundläggande principer om mänskliga rättigheter, arbetsvillkor och miljöhänsyn.

Möjligheten till grön finansiering ska prövas vid investeringar som bidrar till hållbar utveckling.

8. Borgen och garantier

Beslut om borgen fattas av kommunfullmäktige.

Borgen ska:

- i första hand avse bolag inom kommunkoncernen
- vara förenlig med kommunens ekonomiska handlingsutrymme
- föregås av en ekonomisk bedömning av risk och återbetalningsförmåga

Borgensavgifter och utlåningsvillkor ska vara marknadsmässiga.

9. Rapportering och uppföljning

Kommunstyrelsen ansvarar för att finansverksamheten följs upp, att internkontroll utförs och att rapportering sker till kommunfullmäktige i samband med delårsrapport och årsredovisning.

Intern kontroll inom finansverksamheten innebär att det ska finnas tydliga ansvar, dokumenterade arbetssätt, kontrollerbara beslutsunderlag, löpande uppföljning och rapportering av väsentliga finansiella risker. Kontrollen ska bland annat säkerställa att upplåning, placeringar, likviditetsplanering, borgensåtaganden och rapportering sker i enlighet med denna riktlinje och kompletterande rutiner.

Rapporteringen ska minst omfatta:

Likviditetsförvaltning

- betalningsberedskap
- utveckling av likvida medel
- utnyttjade och tillgängliga kreditlöften
- väsentliga placeringar av överskottslikviditet

Skuldförvaltning

- låneskuldens storlek och utveckling
- kapitalbindning
- räntebindning
- förfallostruktur i låneportföljen
- genomsnittlig räntenivå
- genomförd upplåning under perioden

Riskuppföljning

- efterlevnad av riktlinjen
- eventuella avvikelser
- vidtagna eller planerade åtgärder

Borgen och garantier

- utestående borgensåtaganden
- väsentliga förändringar under perioden

Samlad bedömning

- bedömning av kommunens finansiella ställning
- bedömning av kommande finansieringsbehov utifrån investeringsplan och flerårsanalys

10. Kompletterande dokument

Denna riktlinje kompletteras av:

- **Rutin för finansverksamheten, likviditetsplanering och skuldförvaltning**
- **Rapport finansverksamhet**

Rutinen fastställs av ekonomichef och ska beskriva arbetssätt, ansvar, limiter, risknivåer, motparter, rapportering och intern kontroll inom finansverksamheten.

Rapport finansverksamhet ska användas som mall för den återkommande rapporteringen av finansverksamheten till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Rapporten ska säkerställa att uppföljningen sker på ett enhetligt sätt och minst omfatta likviditetsförvaltning, skuldförvaltning, riskuppföljning, borgen och garantier samt en samlad bedömning av kommunens finansiella ställning och kommande finansieringsbehov.